

PREPRAVNÝ PORIADOK

PRAVIDELNEJ AUTOBUSOVEJ DOPRAVY a NEPRAVIDELNEJ AUTOBUSOVEJ
DOPRAVY **spoločnosti** ARRIVA Trnava, a.s.

/okrem pravidelnej mestskej autobusovej dopravy v **Trnave, Piešťanoch, Senici a Hlohovci**/

ARRIVA **Trnava, akciová spoločnosť vydáva podľa § 4** zákona Národnej rady Slovenskej republiky
č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave tento

Prepravný poriadok pravidelnej a nepravidelnej autobusovej dopravy

Čl. 1

Základné ustanovenia

1. Tento prepravný poriadok upravuje podmienky za ktorých dopravca prepravuje osoby, príručnú batožinu, cestovnú batožinu, drobné domáce zvieratá a autobusové zásielky a **nevzťahuje sa na mestskú autobusovú dopravu v Trnave, Piešťanoch, Hlohovci a Senici.**
2. Dopravcom podľa tohto prepravného poriadku je ARRIVA Trnava, akciová spoločnosť so sídlom: Nitrianska 5, 917 02 Trnava, IČO : 36 249 840 (ďalej len **dopravca** alebo **SAD Trnava, a.s.**). Dopravca je právnická osoba zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Trnava v oddieli Sa vo vložke číslo 10251/T. Prepravou podľa tohto prepravného poriadku je preprava osôb, ich batožiny, drobných domácich zvierat a autobusových zásielok.
4. Prevádzková povinnosť dopravcu je povinnosť vykonávať autobusovú dopravu v súlade s dopravnou licenciou a so zmluvou o výkone vo verejnom záujme.
5. Prepravná povinnosť dopravcu je povinnosť vykonať prepravu, ak sú splnené podmienky podľa tohto prepravného poriadku a umožňujú to prepravné podmienky, najmä technický stav, obsaditeľnosť alebo vyťažiteľnosť vozidla a spôsobilosť vodiča, a nebránia tomu príčiny, ktoré nemožno odvrátiť.
6. Cestovný poriadok obsahuje údaje potrebné na informovanie verejnosti o jednotlivých autobusových linkách a o spojoch na nich, najmä zoznam zastávok a časy príchodov jednotlivých spojov na ne a odchodov z nich, prípadne o konkrétnych podmienkach prepravy cestujúcich, batožiny, drobných domácich zvierat a autobusových zásielok na jednotlivých spojoch autobusovej linky, o cestovnom, príplatkoch a zľavách z neho a o iných úhradách a službách súvisiacich s prepravou cestujúcich.
7. Tarifa upravuje sadzby základného cestovného, príplatkov a zliav z neho a ďalších úhrad spojených s prepravou cestujúcich, ich batožiny a drobných domácich zvierat a s prepravou autobusových zásielok, ako aj podmienky, za ktorých sa sadzby uplatňujú.
8. Tento prepravný poriadok, cestovný poriadok dopravcu, a pokiaľ sa tarifa vzťahuje na príslušnú dopravu aj tarifa dopravcu, sú obsahom návrhu na uzavretie zmluvy o preprave osôb a batožín.

Čl. 2

Rozsah autobusovej dopravy

1. Podľa tohto prepravného poriadku vykonáva dopravca autobusovú dopravu v zmysle § 8 odst.2 zákona č.56/2012 ako pravidelnú, osobitnú pravidelnú alebo príležitostnú a v zmysle §9 odst.1 zákona č. 56/2012 z hľadiska dopravnej obslužnosti územia ako prímestskú dopravu a diaľkovú dopravu.
2. Pravidelná autobusová doprava sa vykonáva na uspokojenie prepravných potrieb osôb ako pravidelne opakovaná preprava cestujúcich po vopred určenej trase dopravnej cesty s určenými zastávkami na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich (ďalej len "autobusová linka"), ktorých dopravca prepravuje podľa prepravného poriadku, cestovného poriadku, prípadne tarify.
3. Súčasťou pravidelnej autobusovej dopravy je preprava príručnej batožiny, prípadne aj cestovnej batožiny, drobných domácich zvierat a autobusových zásielok.
4. Pravidelná autobusová doprava je preprava cestujúcich na autobusovej linke medzi dvoma alebo

viacerými obcami, najmä diaľková vnútroštátna autobusová doprava, diaľková medzinárodná autobusová doprava a prímestská autobusová doprava.

5. Osobitná pravidelná doprava je pravidelná doprava pre vopred dohodnuté skupiny cestujúcich s vylúčením ostatných cestujúcich, najmä doprava zamestnancov do zamestnania a zo zamestnania a žiakov a študentov do vzdelávacích zariadení a späť. Uskutočňuje sa na základe zmluvy medzi dopravcom a objednávateľom prepravy po dohodnutej trase s dohodnutými zastávkami v dohodnutej periodicite pre určených cestujúcich.
6. Príležitostná doprava sa uskutočňuje na základe dohody s objednávateľom príležitostnej dopravy ako jednorazová zmluvná preprava dohodnutej skupiny cestujúcich po dohodnutej trase s dohodnutými zastávkami
7. Podľa tohto prepravného poriadku vykonáva dopravca autobusovú dopravu v rozsahu:
 - a) diaľková medzinárodná pravidelná autobusová doprava,
 - b) diaľková vnútroštátna pravidelná autobusová doprava,
 - c) prímestská pravidelná autobusová doprava,
 - d) osobitná pravidelná autobusová doprava,
 - e) príležitostná autobusová doprava.

Čl. 3 Povinnosti dopravcu

1. Všeobecné povinnosti dopravcu sú:
 - a) vykonávať autobusovú dopravu podľa tohto prepravného poriadku,
 - b) zabezpečiť v rozsahu poskytovaných dopravných a súvisiacich činností ďalšie vybavenie potrebné na prevádzku, údržbu, technickú kontrolu, parkovanie a garážovanie vozidiel a na starostlivosť o osádky vozidiel, o cestujúcich;
 - c) byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel a činnosťou osádok vozidiel cestujúcim a tretím osobám.
2. Dopravca je okrem všeobecných povinností dopravcu povinný:
 - a) vykonávať pravidelnú autobusovú dopravu v súlade s dopravnou licenciou a so zmluvou o výkone vo verejnom záujme po celý čas ich platnosti,
 - b) prepravovať cestujúcich podľa tarify, ak sa príslušný druh dopravy na ňu vzťahuje, a vydať cestujúcemu, ktorý zaplatil cestovné, cestovný lístok,
 - c) starať sa o bezpečnosť, pohodlie a pokojnú prepravu cestujúcich a o prepravu batožiny a umožniť im používanie spoločenských, kultúrnych a sociálnych zariadení na autobusovej linke patriacich dopravcovi,
 - d) starať sa, aby vozidlá použité na prepravu cestujúcich boli primerane čisté, v riadnom technickom stave, označené smerovými tabuľkami, a ak ide o miestenkové vozidlá, aj poradovým číslom sedadla,
 - e) starať sa, aby priestor pre cestujúcich vrátane nástupných schodíkov bol udržiavaný v primeranej čistote,
 - f) zabezpečiť počas jazdy primerané vetranie vozidla,

- g) zariadenie dopravcu vo vozidle (napr. rozhlasové zariadenie) používať takým spôsobom, aby nebolo na ťarchu cestujúcim,
- h) zreteľne označiť sedadlá, na ktorých je zakázaná preprava určitého okruhu osôb,
- i) postarať sa o bezpečnosť a zdravie cestujúcich a o ochranu ich batožiny, o zabezpečenie prvej pomoci a o náhradnú prepravu, ak sú účastníkmi dopravnej nehody,
- j) utvárať podmienky, ktoré umožňujú prepravu telesne postihnutých osôb a zrakovo postihnutých osôb, a zvýšiť pohodlie prepravy starých ľudí a matiek s malými deťmi,
- k) označiť každý autobus na autobusovej linke smerovou tabuľou s údajom o východiskovej (nástupnej) a cieľovej (výstupnej) zastávke, prípadne aj o zastávkach medzi nimi,
- l) zabezpečiť, aby vodič v diaľkovej vnútroštátnej a medzinárodnej autobusovej doprave pri preprave vyvolal zdržanie vozidla v zastávke, ak trvá viac ako 5 minút, a jeho skrátenie oproti cestovnému poriadku,
- m) zabezpečiť zverejnenie a sprístupnenie tohto prepravného poriadku, cestovného poriadku a tarify, ako aj ďalších prevádzkových údajov a informácií potrebných pre cestujúcich v priestoroch prístupných verejnosti a podľa možnosti aj na zastávkach a v autobusoch,
- n) zabezpečiť na všetkých zastávkach autobusovej linky jej označenie a názov zastávky, číslo alebo iné označenie autobusovej linky a uverejnenie údajov o príchode jednotlivých spojov na zastávku a ich odchode a trvale ich udržiavať,
- o) udržiavať vlastné označníky zastávok a vlastné zariadenia pre cestujúcich ak ich zriadil v prevádzkyschopnom stave a v čistote,
- p) informovať vhodným spôsobom verejnosť o zrušení autobusovej linky alebo o zmene jej trasy, o zmene cestovného poriadku prípadne o iných zmenách na autobusovej linke, ktoré sú dôležité vo verejnom záujme, a to najmenej 10 dní vopred, ak ide o pripravované alebo vopred známe zmeny; inak informovať neodkladne, len čo sa o nich dozvie,
- q) zabezpečiť, aby osádka autobusu alebo iné oprávnené osoby dopravcu poskytli cestujúcim potrebné informácie týkajúce sa podmienok ich prepravy, najmä ich práv a povinností pri preprave, priebehu prepravy, cestovného, údajov o príchode a odchode spojov na autobusovej linke, možnosti prestupu na inú autobusovú linku alebo na iný druh dopravy,
- r) potvrdiť v cieľovej zastávke na požiadanie cestujúceho dĺžku meškania spoja, ak spoj meškal viac ako 30 minút; ak spoj nešiel vôbec, vydať o tom potvrdenie na východiskovej zastávke, nácestnej zastávke, a ak to nie je možné, v sídle dopravcu alebo v obchodnom mieste dopravcu určenom na predpredaj lístkov a rezerváciu miestieniek

3. Pri nedostatku miesta vo vozidle dopravca je:

- a) povinný prednostne prijať na prepravu cestujúcich patriacich ku skupine, ktorej cestovný poriadok zabezpečuje prednostnú prepravu.
- b) povinný prednostne prijať na prepravu cestujúcich, ktorí si vopred zaobstarali platný cestovný lístok (spiatočný cestovný lístok v rekreačných spojoch a pod.),
- c) oprávnený prednostne prijať cestujúcich, ktorí preukážu vážne dôvody pre prednostné prijatie na prepravu alebo ktorí cestujú do vzdialenejších zastávok alebo miest, do ktorých nie je spojenie iným verejným hromadným dopravným prostriedkom.
Toto ustanovenie neplatí v prípadoch vybraných liniek a spojov so zavedeným systémom **nácestného miestenkovania**. Nácestné miestenkovanie je možnosť zakúpenia miestenky v predpredaji v ľubovoľnom **predpredajnom mieste AMS** (automatizovaný miestenkový

system) aj z inej, ako východiskovej zastávky.

- d) povinný prednostne prijať na prepravu cestujúcich, pre ktorých je v autobuse vyhradené miesto (osoby telesne, zrakovo a pohybovo postihnuté, invalidi - držitelia preukazov ŤZP a ŤZP-S a pod.)

Prednostné právo na prepravu neplatí, ak je už autobus plne obsadený.

Čl. 4

Zmluva o preprave osôb

1. V pravidelnej autobusovej doprave dôjde k uzavretiu zmluvy o preprave osôb zásadne zaplatením cestovného lístka, a na povinne miestenkových spojoch zaplatením aj miestenky.
2. Ak cestujúci platí cenu za prepravu s použitím časového cestovného lístka, k uzavretiu zmluvy o preprave osôb dôjde nastúpením do autobusu.
3. Zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.
4. V pravidelnej autobusovej doprave má dopravca prepravnú povinnosť (Čl.1 ods.5) voči každému cestujúcemu, ktorý sa chce prepraviť do zastávky na autobusovej linke a ktorý je v čase odchodu autobusu podľa cestovného poriadku na zastávke pripravený nastúpiť do autobusu. Toto ustanovenie neplatí ak je autobus plne obsadený.
5. Na miestenkových spojoch má dopravca prepravnú povinnosť voči cestujúcim s miestenkami kúpenými pred nastúpením do autobusu vo výdajni cestovných lístkov. Cestujúceho bez miestenky možno vo východiskovej zastávke prijať na prepravu, ak autobus nie je plne obsadený cestujúcimi s miestenkami a cestujúci zaplatí cestovné i miestenku vodičovi alebo inému oprávnenému členovi osádky autobusu, najskôr však päť minút pred odchodom autobusu.
6. V príležitostnej autobusovej doprave dopravca prepravuje určitú skupinu cestujúcich podľa vopred uzavretej zmluvy o preprave osôb.
7. V príležitostnej autobusovej doprave prepravná povinnosť dopravcu vyplýva z vopred uzavretej zmluvy o preprave osôb.
8. V príležitostnej autobusovej doprave dopravca nemá prevádzkovú povinnosť.

Čl. 5

Práva cestujúceho

1. Cestujúci má právo:
 - a) na bezpečnú a pokojnú prepravu autobusom spoja, na ktorý má cestovný lístok, miestenku, a to do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné,
 - b) na prepravu príručnej batožiny, a ak to umožňujú prepravné podmienky alebo zmluva o preprave osôb, aj cestovnej batožiny a drobných domácich zvierat tým istým autobusom,
 - c) požadovať od osádky autobusu alebo od dispečera potrebné informácie týkajúce sa podmienok jeho prepravy,
 - d) na miesto podľa miestenky kúpenej pred nastúpením do autobusu, ak je pripravený na prepravu najneskôr päť minút pred odchodom autobusu z východiskovej zastávky alebo v čase nastupovania do autobusu na nácestnej zastávke.

2. Cestujúci po nastúpení do vozidla má právo obložiť po jednom mieste na sedenie pre seba a pre ďalšieho cestujúceho, ktorý ide s ním z tej istej zastávky; ak zakupuje cestovný lístok mimo vozidla, musí mať platný cestovný lístok aj pre ďalšieho cestujúceho. Za obložené sa považuje miesto, na ktoré cestujúci položil časť odevu alebo iný vhodný predmet. Kto obloží miesto neoprávnene, je povinný ho ihneď uvoľniť. Cestujúci, ktorý opustí svoje miesto bez toho, že by ho obložil, stráca naň právo; toto ustanovenie sa netýka miest, na ktoré bola vydaná miestenka.
3. Cestujúci môže zaujať miesto na sedenie, na ktoré bola vydaná inému cestujúcemu miestenka z nácestnej zastávky a ktoré je patrične označené. Pri príchode do tejto nácestnej zastávky je však povinný uvoľniť miesto cestujúcemu, ktorý sa preukáže platnou miestenkou na toto miesto.
4. Ak sa niektorý spoj zruší alebo ak sa preprava na ňom preruší alebo zastaví, cestujúci s platným cestovným lístkom má prednostné právo na náhradnú prepravu do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné, iným spojom tej istej autobusovej linky, alebo iným spojom inej autobusovej linky toho istého dopravcu.
5. Ak to najmä v diaľkovej doprave nie je možné v ten istý deň, cestujúci má právo na bezplatnú prepravu späť do východiskovej zastávky a na vrátenie cestovného.
6. Cestujúci, ktorý sa pri znemožnení dokončenia začatej cesty prepravil späť do východiskovej zastávky podľa odseku 4 alebo 5, má právo len na vrátenie zaplateného cestovného. Ak sa cestujúci v takomto prípade neprepraví do východiskovej zastávky, má právo na vrátenie rozdielu medzi zaplateným cestovným a spotrebovaným cestovným za prejdený úsek medzi východiskovou zastávkou a zastávkou, kde sa cesta znemožnila, prípadne poslednou prejdenou zastávkou.
7. Cestujúci s platným cestovným lístkom pre jednotlivú cestu má právo na vrátenie zaplateného cestovného alebo časti zaplateného cestovného aj vtedy, ak upustil od prepravy preto, lebo sa niektorý spoj neuskutočnil podľa cestovného poriadku /meškanie spoja v prímestskej doprave dlhšie ako 60 minút, v diaľkovej a medzinárodnej doprave dlhšie ako 120 minút/, alebo ak sa cestujúcemu s platnou miestenkou nezabezpečilo vo vozidle miesto na sedenie, hoci bol pripravený na prepravu včas.
8. Škodu, vzniknutú cestujúcemu, resp. objednávateľovi prepravy osôb tým, že preprava nebola vykonaná včas (meškanie zavinené dopravcom v prímestskej doprave dlhšie ako 60 minút, v diaľkovej doprave a v medzinárodnej doprave dlhšie ako 120 minút), resp. tým, že sa neuskutočnila, je dopravca povinný nahradiť, najviac však do výšky ceny, zaplatenej dopravcovi za prepravný výkon (§ 763 Občianskeho zákonníka).
9. Ak cestujúcemu vznikne počas prepravy škoda na zdraví, alebo škoda na príručnej a cestovnej batožine, alebo na veciach, ktoré mal pri sebe, a ak je táto škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, zodpovedá za ňu dopravca podľa ustanovení občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov resp. podľa ustanovení o zodpovednosti pri nákladnej preprave (§ 427 až 431, §764 ods.2 Občianskeho zákonníka).

Čl. 6

Povinnosti cestujúceho

1. Cestujúci je povinný správať sa tak, aby nenarúšal bezpečnú a pokojnú prepravu ostatných cestujúcich, nepoškodzoval autobus a zariadenia dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečisťoval autobus a priestory dopravcu určené cestujúcim a neobťažoval ostatných cestujúcich a osádku

autobusu. Cestujúcim je zakázané :

- a) prihovárať sa vodičovi počas jazdy,
- b) písať, spievať, hlučno sa správať alebo hrať na hudobnom nástroji vo vozidle (tiež púšťať reprodukovánú hudbu a reč),
- c) vyhadzovať z vozidla odpadky a iné predmety,
- d) fajčiť a požívať alkoholické nápoje vo vozidle a v zariadeniach určených pre potrebu cestujúcich,
- e) nastupovať do vozidla, ktoré je plne obsadené alebo ktoré vodič vyhlásil za obsadené,
- f) zdržiavať sa v priestore vyhradenom pre vodiča.

2. Ďalej je cestujúci povinný:

- a) poslúchnuť pokyny a príkazy člena osádky autobusu alebo revízora, alebo službukonajúcu osobu dopravcu, ktoré smerujú k zaisteniu jeho bezpečnosti a bezpečnosti ostatných cestujúcich, osádky autobusu, alebo bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky,
 - b) nastupovať do autobusu a vystupovať z neho iba na zastávkach keď autobus stojí a vodič alebo iný člen osádky autobusu dá na to pokyn; nastupovať a vystupovať mimo zastávky možno iba na pokyn vodiča alebo iného člena osádky autobusu,
 - c) zaplatiť cestovné v hotovosti s použitím platidla v primeranej hodnote resp. použiť dopravnú kartu a na výzvu vodiča alebo iného člena osádky autobusu, alebo revízora sa preukázať platným cestovným lístkom a zaplatiť sankčnú úhradu, ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom alebo osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného, ako aj ďalšie úhrady podľa tarify za poškodenie alebo za znečistenie autobusu.
 - d/ v prípade nefunkčnosti čítacieho zariadenia, alebo dopravnej karty je cestujúci povinný zakúpiť si cestovný lístok u vodiča v hotovosti.
3. V autobusoch, na autobusových staniaciach, zastávkach a čakárňach, vo výdajniach cestovných lístkov a v iných priestoroch dopravcu určených pre cestujúcich je zakázané fajčiť a požívať alkoholické nápoje s výnimkou priestorov, ktoré dopravca na tento účel vyhradí a viditeľne označí.

Čl. 7

Osobitné práva niektorých cestujúcich

1. Osobitné práva pri preprave majú osoby telesne a zrakovo postihnuté, invalidi (držitelia preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím, ďalej len ŤZP) a ich sprievodcovia. U osôb zrakovo postihnutých môže plniť funkciu sprievodcu aj špeciálne cvičený pes. Pre osoby čiastočne pohybovo imobilné (s obmedzenou pohybovou schopnosťou) je v autobuse vyhradené sedadlo č.4, ktoré je príslušne označené (piktogramom). Osoby telesne postihnuté, spĺňajúce ostatné uvedené kritéria majú vo vozidle vyhradené sedadlá č. 11. č.12. Týmto nie je dotknuté právo prednostného využívania takto označených sedadiel osobami s obmedzenou pohybovou schopnosťou, pokiaľ tieto sedadlá nie sú obsadené telesne postihnutými. Osoby zrakovo postihnuté, sprevádzané vodiacim psom, majú vyhradené sedadlá č. 1. a č.2. Pri preprave viacerých osôb spĺňajúcich kritéria tohto ods. je vodič oprávnený požiadať cestujúceho, ktorému osobitné práva neprislúchajú, aby uvoľnil aj iné miesto na sedenie.
2. Dopravca je povinný zabezpečiť, aby pre cestujúcich s osobitnými právami pri preprave boli v každom vozidle vyhradené a zreteľne označené najmenej dve miesta na sedenie. Ak je

cestujúcich s osobitnými právami pri preprave viac ako je pre nich vyhradených miest, vodič je oprávnený požiadať cestujúceho, ktorému osobitné práva neprislúchajú, aby sa postavil a tým uvoľnil iné miesto na sedenie. Vodič tak koná so zreteľom na oprávnenia požiadaneho cestujúceho vyplývajúce pre neho zo zmluvy o preprave osôb.

3. Cestujúcemu, ktorý pred nastúpením do autobusu oznámi vodičovi, že má obmedzenú schopnosť pohybu, umožní vodič prednostné, bezpečné nastúpenie a vystúpenie.
4. Preprava detí do šiestich rokov bez sprevádzania cestujúcim starším ako 10 rokov nie je dovolená.
5. Cestujúci s detským kočíkom a/alebo invalidným vozíkom môže nastúpiť, prepravovať sa a vystúpiť len s vedomím vodiča. Vo vozidle sa smie súčasne prepravovať maximálne taký počet kočíkov a/alebo invalidných vozíkov, ktorý je určený výrobcom vozidla, kapacitou vozidla uvedenou v technickom preukaze alebo kapacitou vyhradeného priestoru vo vozidle označenom piktogramom. Za predpokladu, že vozidlo nie je špeciálne usposobené na zafixovanie vozíka alebo detského kočíka počas jazdy, je cestujúci s osobitnými právami alebo jeho sprievodca povinný zabezpečiť neohrozovanie ostatných cestujúcich možným pohybom vozíka alebo detského kočíka po vozidle.
6. Vodič autobusu je pri preprave cestujúceho s detským kočíkom a/alebo s invalidným vozíkom povinný vyvinúť maximálne úsilie k zabezpečeniu ich nástupu na prepravu, samotnej prepravy a výstupu, a to spravidla oslovením a požiadaním cestujúcich o poskytnutie pomoci týmto cestujúcim.

Čl. 8

Vylúčenie osôb z prepravy

1. Do vozidla nemajú prístup alebo sa z prepravy môžu vylúčiť osoby, ktoré sú zjavne pod vplyvom alkoholu alebo iných návykových látok, a osoby, ktoré pre chorobu, zápach a mimoriadne znečistenie odevov alebo z iných dôvodov môžu byť cestujúcim na ťarchu.
2. Vodič alebo iný člen osádky autobusu alebo revízor je oprávnený z prepravy ďalej vylúčiť:
 - a) osoby bez platného cestovného lístka, ktoré nesplnia povinnosť zaplatiť cestovné, prípadne prirážku a úhradu podľa tohto prepravného poriadku,
 - b) osoby, ktoré ohrozujú bezpečnosť premávky, svoju vlastnú alebo ostatných cestujúcich, a osoby, ktoré aj po upozornení zamestnanca dopravcu nedodržiavajú ustanovenia prepravného poriadku dopravcu.
3. Vylúčenie z prepravy po začatí cesty treba uskutočniť tak, aby sa neohrozilo zdravie alebo bezpečnosť osoby vylučovanej z prepravy. Vylúčiť z prepravy osobu mladšiu ako 15 rokov mimo obvodu obce je neprípustné.
4. Cestujúci, ktorý bol z prepravy vylúčený neprávom, má právo na vrátenie cestovného, prípadne dovozného.

Čl. 9

Vzťahy cestujúceho a členov osádky autobusu

1. Svoje oprávnenia vyplývajúce z tohto prepravného poriadku uplatňujú cestujúci voči osádke autobusu disciplinovane a zásadne v čase, keď autobus stojí na zastávke.
2. Členovia osádky autobusu dávajú cestujúcim potrebné pokyny tak, aby nedošlo k narušeniu pokojnej prepravy.

Čl. 10

Kontrola cestovných lístkov v pravidelnej autobusovej doprave

1. Kontrolu cestovných lístkov je oprávnený vykonať vodič, iný člen osádky autobusu, revízor, ale i osoba poverená výkonom odborného dozoru v zmysle zákona, ktorá sa preukáže cestujúcim kontrolným odznakom, alebo kontrolným preukazom (ďalej len "oprávnená osoba").
2. Cestujúci je povinný na vyzvanie oprávnenej osoby kedykoľvek počas prepravy alebo bezprostredne po vystúpení z vozidla na zastávke, za účelom kontroly predložiť ku kontrole cestovný lístok, prípadne preukaz na zľavu cestovného.
3. Cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, uloží oprávnená osoba v zmysle § 14 ods.2, § 17 ods. 1 e/ a § 17 ods.2 zákona č. 56/2012 Z.z. zaplatiť jednosmerné obyčajné cestovné a sankčnú úhradu vo výške dvadsať násobku jednosmerného obyčajného cestovného bez príplatkov. Jednosmerné obyčajné cestovné pre účely výpočtu uvedenej úhrady je cestovné z východiskovej zastávky kontrolovaného spoja po najbližšiu zastávku od miesta zistenia cestujúceho bez platného cestovného lístka.
 - priamo revízorovi vo vozidle
 - do 30 kalendárnych dní od zistenia porušenia prepravných podmienok v pokladni dopravcu
 - na účet dopravcu ak je dopravca nútený vymáhať úhradu prostredníctvom právneho zástupcu a rozhodnutia súdu, v tomto prípade sa úhrada zvyšuje o trovy súdneho konania
4. Cestujúci, ktorý odoprie alebo nemôže zaplatiť sumy podľa ods. 3, je povinný preukázať sa na výzvu oprávnenej osoby osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného a úhrady. Pod povinnosťou cestujúceho preukázať sa osobnými údajmi sa rozumie predloženie platného dokladu totožnosti /občiansky preukaz, pas,.../ tak, aby bolo z neho možné zistiť údaje potrebné na vymáhanie cestovného a úhrady. S prihliadnutím na zákon č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov oprávnená osoba od cestujúceho požaduje osobné údaje v rozsahu:
 - meno a priezvisko
 - dátum narodenia
 - adresu trvalého pobytu
 - číslo občianskeho preukazu alebo iného dokladu totožnosti
 - v prípade maloletého cestujúceho sa zisťujú identifikačné údaje aj o jeho zákonnom zástupcovi.

Ak cestujúci odmietne preukázanie totožnosti, je povinný strpieť jej zistenie privolaným príslušníkom Policajného zboru SR.

Ak sa cestujúci preukazuje neplatným cestovným lístkom a následne odmietne zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu je revízor/oprávnená osoba/ povinný cestujúcemu neplatný doklad odobrať a priložiť k záznamu o vykonanej kontrole.

Zároveň cestujúci stráca právo na prepravu a môže sa z prepravy vylúčiť. Vylúčením z prepravy pre nezaplatenie uvedených súm nie je dotknutá povinnosť cestujúceho príslušnú sumu dopravcovi zaplatiť.

Čl. 11

Preprava batožiny cestujúceho

1. Ak má cestujúci batožinu, prepravuje ju dopravca buď spoločne s cestujúcim a pod jeho dohľadom alebo oddelene, a to za podmienok stanovených týmto prepravným poriadkom, tarifou, prípadne cestovným poriadkom.
2. Príručná batožina sa prepravuje spoločne s cestujúcim a pod jeho dohľadom v odkladacom

priestore nad sedadlom, resp. pod sedadlom a to tak, aby neohrozovala bezpečnosť, nesťažovala výkon služby vodičom a neobmedzovala nástup a výstup cestujúcich. Ak to vyžaduje bezpečnosť alebo pohodlie cestujúcich, batožina sa musí uložiť podľa pokynov vodiča.

3. Cestovná batožina sa prepravuje v zásade oddelene od cestujúceho. Za oddelenú prepravu sa považuje preprava batožín uložených na mieste určenom dopravcom alebo pokynom vodiča mimo priestoru vozidla, určeného na prepravu cestujúcich alebo v tomto priestore, ale na takom mieste, že cestujúci nemá možnosť na svoju batožinu dohliadať. Cestovná batožina sa prepravuje za dovozné v súlade s príslušnými ustanoveniami uvedenými v tomto prepravnom poriadku a v tarife dopravcu. Za cestovnú batožinu sa považuje aj batožina prepravovaná v prímestskej doprave spoločne s cestujúcim a pod jeho dohľadom, za ktorú cestujúci zaplatí dovozné z titulu prekročenia váhových, resp. rozmerových limitov určených tarifou dopravcu, neumožňujúcich jej prepravu bezplatne.
4. Cestujúci má právo vziať so sebou ako batožinu veci, ktoré vzhľadom na ich objem, úpravu, dĺžku alebo váhu možno rýchlo a bez ťažkostí naložiť a umiestniť vo vozidle alebo v osobitnom priestore na batožiny a drobné domáce zvieratá, pokiaľ sú splnené osobitné podmienky ustanovené pre ich prepravu.
5. Z prepravy sú vylúčené:
 - a) veci, preprava ktorých je zakázaná právnymi predpismi,
 - b) nabité zbrane, s výnimkou strelných zbraní príslušníkov ozbrojených síl a polície, pre prepravu ktorých platia osobitné predpisy,
 - c) veci, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť prevádzky alebo poškodiť, prípadne znečistiť cestujúcich alebo vozidlo, najmä pre nevhodný spôsob balenia,
 - d) veci, ktoré svojím zápachom, odpudzujúcim vzhľadom alebo chemickými vlastnosťami by mohli byť cestujúcim na ťarchu
 - e) batožiny, ktorých celková hmotnosť presahuje 25 kg,
 - f) cestovná batožina, ktorej hodnota presahuje 330,- €
6. Cestujúci nesmie prepravovať v cestovnej batožine šperky, ceniny alebo peniaze.
7. Ako batožinu môže vziať cestujúci so sebou do autobusu, pokiaľ to obsadenie autobusu na linke dovoľuje, detský kočík. Na prepravu sú prípustné iba kočíky s dieťaťom; pokiaľ to prevádzkové pomery na linke dovoľujú, aj kočíky prázdne. Cestujúci s detským kočíkom môže nastúpiť do vozidla len s vedomím vodiča.
8. Osoby oprávnené na nosenie strelnej zbrane môžu vziať so sebou do vozidla zároveň so zbraňou primerané množstvo nábojov, pokiaľ sú uložené v opaskoch na náboje, v poľovníckych kapsách, skrinkách a v podobných obaloch.
9. Ako batožinu môže cestujúci vziať so sebou drobné domáce a iné malé živé zvieratá, pokiaľ tomu nebránia osobitné predpisy, ak ich preprava nie je cestujúcim na ťarchu, neohrozuje ich zdravie a ak sú v uzavretých klietkach, košoch alebo iných vhodných schránkach s nepriepustným dnom. Pre prepravu schránok so zvieratami platia ustanovenia o preprave batožín. Tarifa určuje, kedy sa za prepravu zviať a platí dovozné.
10. Bez schránky možno vziať do autobusu psa, ktorý má bezpečný náhubok a drží sa na krátkom vodidle za podmienky, že pes sa prepravuje na podlahe autobusu. V jednom vozidle sa smie prepravovať najviac jeden pes bez schránky. V čase zvýšených nárokov na prepravu môže vodič prepravu psa bez schránky odmietnuť. Ustanovenie tohto odseku s výnimkou prvej vety sa nevzťahuje na psov sprevádzajúcich nevidomé osoby.

11. Ako batožinu môže cestujúci vziať so sebou iba 1 pár lyží s 1 párom lyžiarskych palíc, pokiaľ sú v prepravnom obale (puzdre), alebo sú zviazané v zväzku a umožňujú to prevádzkové podmienky dopravcu.
12. Cestujúci môže vziať so sebou do vozidla najviac 2 cestovné batožiny; mimo času zvýšených nárokov na prepravu môže cestujúci so súhlasom vodiča vziať so sebou ešte ďalšie batožiny.
13. Vodič určí, či sa batožina prepraví ako príručná batožina alebo ako cestovná batožina, mimo priestoru pre cestujúcich. V prípade ak vodič určí ako miesto prepravy batožiny batožinový priestor, je cestujúci povinný upozorniť na osobitnú povahu batožiny, najmä na jej obsah a hodnotu, a ak vyžaduje, aby sa s ňou určitým spôsobom zaobchádzalo alebo aby sa ukladala v určitej polohe.
14. Cestujúci je povinný na požiadanie poskytnúť dopravcovi pri ukladaní alebo pri vykladaní batožiny primeranú pomoc.
15. Ktoré batožiny sa prepravujú zadarmo a za ktoré batožiny sa platí dovozný, ako aj výšku dovozného, určuje tarifa. Hmotnosť a rozmery batožiny pre účely určenia výšky dovozného si dopravca zisťuje podľa prevádzkových možností vážením, meraním alebo odhadom.
16. Ak sa batožina prepravuje mimo priestoru cestujúceho, cestujúci je povinný pri skončení prepravy hlásiť sa ihneď o jej vydanie.
17. Ak vodič má pochybnosti o tom, či batožina cestujúceho spĺňa podmienky stanovené týmto prepravným poriadkom, je oprávnený presvedčiť sa v prítomnosti cestujúceho o ich povahe a obsahu.
18. Ak cestujúci odmietne preskúmanie batožiny alebo ak sa pri jej preskúmaní zistí, že veci (zvieratá), ktoré cestujúci viez so sebou, sú z prepravy vylúčené, cestujúci je povinný z autobusu odstrániť. Ak cestujúci neposlúchne pokyn, odstránenie batožiny zabezpečí oprávnená osoba. V takomto prípade môže oprávnená osoba cestujúceho vylúčiť z ďalšej cesty bez nároku na vrátenie zaplateného cestovného a dovozného.
19. Ak vodič zistí, že vo vozidle zostala opustená batožina, oznámi to príslušnému zamestnancovi dopravcu a zabezpečí, aby bola opustená batožina odovzdaná v oddelení strát a nálezov v sídle dopravcu oproti potvrdeniu o jej odovzdaní.
20. Za stratu, poškodenie, zničenie alebo odcudzenie cestovnej batožiny zodpovedá dopravca podľa §764 ods. 2 Občianskeho zákonníka.
21. Dopravca zodpovedá za škodu, ktorá vznikla na cestovnej batožine prepravovanej oddelene od cestujúceho v čase od jej prevzatia do jej vydania pri skončení prepravy cestujúceho. Ak bola škoda spôsobená cestujúcim, závadou batožiny, jej obalu alebo balenia, osobitnou povahou batožiny alebo okolnosťou, ktorú dopravca nemohol odvrátiť, alebo preto, že cestujúci neupozornil vodiča na potrebu osobitného nakladania s batožinou, dopravca za škodu nezodpovedá. Rovnako dopravca nezodpovedá za škodu, ktorá vznikla na opustenej batožine.
22. Pri strate alebo zničenie cestovnej batožiny prepravovanej oddelene od cestujúceho je dopravca povinný nahradiť cenu, ktorú mala stratená alebo zničená batožina v čase, keď bola prevzatá na prepravu, najviac však do výšky 330,- € za jeden kus batožiny. Okrem toho je povinný znášať dovozný, ktoré cestujúci zaplatil za stratenú alebo zničenú cestovnú batožinu.
23. Za neprihlásenie, alebo zatajenie batožiny zistenej oprávnenou osobou dopravcu, je cestujúci povinný zaplatiť pokutu vo výške 5 násobku z dovozného určeného cenníkom dopravcu za dovoz batožiny, dopravca nenesie zodpovednosť za stratu batožiny ktorú cestujúci zatajil až do momentu kým sa o nej dozvie a cestujúcemu ju spoplatní

Čl. 12

Cestovné lístky, miestenky, batožinové lístky a dopravné /čipové/ karty

1. V pravidelnej autobusovej preprave sa použijú cestovné lístky **jednorazové** pre jednotlivú cestu zakúpené v hotovosti alebo z dopravnej /čipovej/ karty priamo u vodiča za podmienok určených tarifou, a cestovné lístky, ktoré platia len v určitom časovom období - tzv. **časové** cestovné lístky vydané dopravcom. Vzory cestovných lístkov určuje tarifa. Cestujúci prikladá dopravnú kartu k čítaciemu zariadeniu tak, aby bola karta viditeľná vodičovi.
2. Potvrdením o uzatvorení zmluvy o preprave osôb a o zaplatení cestovného je cestovný lístok v papierovej podobe alebo v elektronickej podobe. Cestovný lístok v papierovej podobe obsahuje obchodné meno dopravcu, jeho identifikačné číslo a daňové identifikačné číslo, druh cestovného lístka, čas jeho platnosti, prevádzkový rozsah a sumu zaplateného cestovného.
3. Z jednorazového cestovného lístka musí byť zrejmä výška cestovného a údaje umožňujúce podľa povahy prevádzky kontrolu jeho platnosti a správnosti jeho použitia. Jednorazový cestovný lístok oprávňuje cestujúceho na jednu prepravu do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné.
4. Jednorazový cestovný lístok platí na deň, úsek a spoj, pre ktorý ho vodič alebo výdajňa vystavila.
5. Z časového cestovného lístka musia byť zrejmé najmä tieto údaje:
 - a) druh časového cestovného lístka,
 - b) doba platnosti,
 - c) prevádzkový rozsah platnosti (jednotlivá cesta, úsek linky a pod.),
 - d) výška cestovného,
 - e) názov dopravcu, ktorý cestovný lístok vydal.
6. Časové (predplatné) cestovné lístky platia pre časové obdobie a cestovný úsek vyznačený na nich alebo na príslušných preukazoch; tarifa môže pre jednotlivé druhy časových lístkov určiť odchýlku. Časový cestovný lístok oprávňuje cestujúceho vo vyznačenom časovom období platnosti cestovného lístka na opakované prepravy všetkými spojmi jednej autobusovej linky, v integrovanom dopravnom systéme aj viacerými alebo všetkými linkami dopravného systému.
6. Časový (predplatný) cestovný lístok je cestujúci povinný zaobstarať si vopred. Bližšie podmienky predpredaja časových cestovných lístkov upravuje tarifa dopravcu.
7. Časové cestovné lístky vydáva dopravca na daný cestovný úsek, vymedzený dvomi zastávkami, ktorý je vyznačený v preukaze.
8. Časové cestovné lístky platia v úseku vyznačenom v preukaze na všetkých spojoch autobusových liniek prechádzajúcich súběžne v danom úseku u dopravcu u ktorého boli zakúpené, pokiaľ tarifa dopravcu neurčí inak.
9. Platnosť žiackych cestovných lístkov a zliav na diaľkových linkách môže byť vyznačená na cestovných poriadkoch príslušnej diaľkovej linky
10. Cestujúci nesmie po nastúpení do autobusu postúpiť cestovný lístok inej osobe. Ak bol cestovný lístok vydaný na meno, môže tento použiť iná osoba, len ak táto o zmene cestujúceho informovala dopravcu.
11. Časový cestovný lístok je neplatný:
 - a) ak bol vydaný na podklade nesprávnych údajov,

- b) ak jeho údaje už nezodpovedajú skutočnosti,
- c) ak z neho nemožno s určitosťou zistiť údaje, najmä pre poškodenie alebo znečistenie,
- d) ak uplynula doba jeho platnosti,
- e) ak ho použila neoprávnená osoba.

12. Jednorazový cestovný lístok je neplatný:

- a) ak je tak poškodený alebo zašpinený, že z neho nie sú zrejmé potrebné údaje, alebo
- b) ak cestujúci nedodrжал podmienky určené pre jeho použitie.

13. Zľavnený cestovný lístok sa považuje za platný len v spojení s platným preukazom na zľavu cestovného, alebo s bezkontaktnou dopravnou kartou s fotografiou.

14. Právo na zľavu cestovného preukazuje cestujúci vodičovi osobitným preukazom, alebo bezkontaktnou dopravnou kartou na ktorej je fotografia majiteľa karty.

15. Ak dopravca má pochybnosti o splnení podmienok pre poskytnutie zľavy cestovného, je oprávnený požadovať od žiadateľa ďalšie doklady s fotografiou (napr. pas, preukaz s fotografiou a pod.); pokiaľ sa právo na zľavu nepreukáže, dopravca je oprávnený poskytnutie zľavy odoprieť. Ak cestujúci hrubo alebo opätovne porušil ustanovenie tohto prepravného poriadku alebo tarify o získaní zľavy cestovného, dopravca mu môže odmietnuť vydanie preukazu až na dobu jedného roka.

16. Cestujúci musí mať pri sebe platný cestovný lístok po celý čas prepravy i v okamihu vystupovania z vozidla. Ak cestujúci má platný cestovný lístok už pri nastúpení do vozidla, je povinný ho ihneď a bez vyzvania predložiť k nahliadnutiu, prípadne na vyznačenie jeho použitia; ak ide o zľavnený cestovný lístok, predloží zároveň preukaz na zľavu cestovného. Cestovné lístky sa nesmú predkladať k nahliadnutiu zložené alebo vložené do nepriehľadných obalov alebo inak nečitateľné.

17. Cestovný lístok vydáva vodič a v niektorých zastávkach tiež výdajňa cestovných lístkov. Cestujúci, ktorý vstúpi do vozidla bez platného cestovného lístka, je povinný si bez vyzvania zakúpiť cestovný lístok u vodiča.

18. Cestujúci, ktorý v ceste pokračuje tým istým spojom za zastávku, do ktorej má platný cestovný lístok, je povinný si bez vyzvania zaobstarať cestovný lístok na ďalšiu cestu, a to najneskoršie pred odchodom z tejto zastávky. Vo vozidlách alebo spojoch, pri ktorých je vylúčená preprava stojacich cestujúcich, vydá dopravca cestovný lístok pre ďalšiu cestu, len ak je voľné miesto na sedenie.

19. Cestovný lístok sa môže vydať len na prepravu do zastávky uvedenej v cestovnom poriadku použitého spoja.

20. Výška cestovného vyznačená na cestovnom lístku musí súhlasiť s cenou zaplateného cestovného. Cestujúci je povinný presvedčiť sa pri preberaní cestovného lístka, či mu bol cestovný lístok vydaný podľa jeho údajov, najmä či zaplatené cestovné zodpovedá cene vyznačenej na cestovnom lístku; na neskoršiu reklamáciu cestujúceho dopravca neberie zreteľ.

21. Za stratu cestovného lístka sa v zásade náhrada neposkytuje. Ak ide o cestovný lístok na meno na povinne miestenkový spoj, náhradný cestovný lístok dopravca vydá.

22. Cestovným poriadkom alebo výveskou môže dopravca určiť, že pri určitých spojoch treba alebo je možné vopred si zabezpečiť miesto na sedenie zakúpením miestenky z východiskovej alebo výnimočne z inej zastávky spoja. Náhradu za zabezpečenie miesta na sedenie vo vozidle určuje tarifa.

23. Miestenky sa predávajú vo vybraných výdajniach cestovných lístkov. Vodič miestenky nepredáva, pokiaľ tak neurčuje cestovný poriadok. Cestujúci si môže zakúpiť miestenku najskôr desať kalendárnych dní pred dátumom odchodu príslušného spoja z východiskovej zastávky. Pri vybraných a dopravcom vyhlásených spojoch je možné rezervovanie miesteniek, a to na telefonické alebo osobné vyžiadanie. Na jedno vyžiadanie možno rezervovať najviac štyri miestenky. Miestenky sa rezervujú najskôr desať kalendárnych dní a najneskôr dva kalendárne dni pred dátumom odchodu spoja z východiskovej zastávky. Rezervované miestenky treba kúpiť najneskôr dva dni pred odchodom spoja.
24. Cestujúci s miestenkou stráca právo na svoje miesto, ak ho neobsadí pred odchodom spoja zo zastávky, z ktorej bola miestenka vydaná. Ak dopravca určil, že miesto treba zaujať do určitého času pred odchodom spoja, stráca cestujúci právo na svoje miesto, ak ho do tohto času neobsadí. Pokiaľ cestujúci nedodrží tento čas, ale dostaví sa k vozidlu ešte pred odchodom spoja podľa cestovného poriadku, zostáva mu právo na prepravu zachované.
25. Ak sa cestujúcemu s platnou miestenkou nezabezpečilo vo vozidle miesto na sedenie, vráti mu dopravca sumu prijatú za miestenku.
26. Ak sa cestujúci bezdôvodne vzdá cesty, alebo vyhradeného miesta na sedenie hoci toto bolo voľné, alebo ak preruší cestu, dopravca nevracia sumu zaplatenú za miestenku. Ak cestujúci uvoľnil miesto na sedenie cestujúcemu s osobitnými právami pri preprave (Čl. 7 ods. 2), vráti mu dopravca sumu prijatú za miestenku, na jeho požiadanie.
27. Miesta, na ktoré sú predané miestenky dopravca vhodným spôsobom označí.
28. Cestujúci, ktorý do vozidla berie so sebou psa bez schránky alebo nezložený detský kočík, musí tieto skutočnosti ohlásiť pri kúpe alebo rezervovaní miestenky.
29. Ak sa s cestujúcim prepravuje cestovná batožina za ktorú sa podľa tarify platí dovozné, alebo ak tak určí dopravca, cestujúcemu sa vydá batožinový lístok pri prevzatí batožiny na prepravu, a táto skutočnosť sa vhodným spôsobom vyznačí na batožine.
30. Na každý kus cestovnej batožiny musí byť vydaný osobitný batožinový lístok.
31. Vodič, alebo iný člen osádky vozidla odovzdá cestujúcemu batožinu, na ktorej je vyznačené, že na ňu bol vydaný batožinový lístok iba ak sa cestujúci preukáže batožinovým lístkom. Pri odovzdaní batožiny vodič batožinový lístok, prípadne jeho časť znehodnotí.

Čl. 13 **Nájdene veci**

1. Veci, ktoré sa nájdu po odchode všetkých cestujúcich vo vozidle a opustenú batožinu odovzdá vodič alebo iný člen osádky príslušnému zamestnancovi v sídle dopravcu.
2. Ak je medzi nájdenými vecami občiansky preukaz, cestovný pas, alebo obdobný doklad, dopravca je povinný zabezpečiť jeho bezodkladné odovzdanie najbližšiemu policajnému útvaru oproti potvrdeniu.
3. Osoba, ktorá si nájdené veci vyzdvihne do 30 dní po ich nájdení je povinná zaplatiť poplatok za každý deň uskladnenia vo výške 0,50 €.
4. Ak si osoba - vlastník veci nevyzdvihne ani do 30 dní odo dňa, kedy boli nájdené, odovzdá ich dopravca príslušnému miestnemu orgánu štátnej správy postupom podľa §-135 ods.1 Občianskeho zákonníka.

Čl. 14

Osobitné ustanovenia pre osobitnú pravidelnú autobusovú dopravu

(1) Pre osobitnú pravidelnú autobusovú dopravu platia ustanovenia tohto prepravného poriadku primerane, pokiaľ v ňom nie je stanovené inak.

(2) Používané autobusy musia byť popri označení obchodným menom dopravcu označené vpredu a vzadu názvom cieľovej zastávky a nápisom označujúcim osobitnú pravidelnú dopravu, napríklad Školský autobus, Zmluvná preprava alebo obchodným menom objednávateľa prepravy.

(3) V osobitnej pravidelnej autobusovej doprave dôjde k uzavretiu zmluvy o preprave osôb nadobudnutím právoplatnosti zmluvy medzi dopravcom a objednávateľom prepravy

(4) Od zmluvy o preprave osôb v osobitnej pravidelnej autobusovej doprave je možné odstúpiť za podmienok stanovených v písomne uzavretej zmluve, resp. za podmienok príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

(5) S cestujúcim sa prepravuje iba príručná batožina.

(6) Ak u cestujúceho vznikne počas prepravy potreba lekárskeho ošetrovania a ak cestujúci nie je schopný sám vyhľadať lekársku pomoc, dopravca sa postará o jeho premiestnenie z vozidla.

(7) Cestujúci sa musia sami starať, aby na nástupnej zastávke včas nastúpili do vozidla, a na cieľovej zastávke včas vystúpili. Kde to prevádzka na zastávke umožňuje, cestujúci nastupujú do vozidla v poradí, v akom na zastávku prišli.

(8) Cestujúci môže nastúpiť do vozidla a z neho vystúpiť len na zastávke, stanovenej v dopravnej licencií a ak vozidlo nie je v pohybe.

(9) Ak to vyžadujú prevádzkové alebo iné vážne dôvody, sú cestujúci povinní na pokyn vodiča z vozidla vystúpiť.

(10) Cestujúcim nie je dovolené najmä

- a) naskakovať a vyskakovať za jazdy, otvárať vonkajšie dvere, vykláňať sa z vozidiel a zdržiavať sa na stúpadlách,
- b) nastupovať do vozidla, ktoré je plne obsadené alebo ktoré vodič vyhlásil za obsadené,
- c) zdržiavať sa v priestore, ktorý je vyhradený pre vodiča, a v priestoroch, ktoré sú určené na vystupovanie a nastupovanie, ak to prekáža nerušenému vystupovaniu a nastupovaniu ostatných cestujúcich a vo vozidlách a v priestore, kde bránia vodičovi vo výhľade z vozidla,
- d) dávať alebo napodobniť znamenia používané dopravcom na prevádzku,
- e) prihovárať sa počas jazdy vodičovi,
- f) fajčiť a požívať alkoholické nápoje vo vozidlách,
- g) nechať stáť alebo kľáčať deti na sedadlách z hľadiska ich bezpečnosti
- h) vyhadzovať odpadky a iné veci z vozidla a nechať vyčnievať veci z vozidla,
- i) odkladať veci a zvieratá na sedadlo,
- j) písať, spievať, hlučne sa správať alebo hrať na hudobnom nástroji, púšťať reprodukovánú hudbu a reč vo vozidle.

(11) Z dôvodu overenia oprávnenosti zúčastniť sa osobitnej pravidelnej autobusovej dopravy, je cestujúci na vyzvanie oprávnenej osoby povinný preukázať svoju totožnosť a doklad, že je zamestnancom objednávateľa prepravy, alebo žiakom školy, pre ktorú je preprava vykonávaná.

V prípade prepravy cestujúceho na letisko, v rámci prepravy vykonávanej pre leteckého dopravcu, sa cestujúci musí preukázať platnou letenkou na deň, v ktorý sa letecký spoj a

autobusová preprava vykonáva.

(12) Cestujúci, ktorý sa nepreukáže uvedenými dokladmi, bude z prepravy vylúčený.

(13) Neuskutočnenie prepravy z viny dopravcu alebo z príčin nezavinených dopravcom je riešené v zmluve o vykonávaní osobitnej pravidelnej autobusovej dopravy

Čl. 16

Osobitné ustanovenia pre príležitostnú autobusovú dopravu

(1) Pre príležitostnú **autobusovú dopravu** platia ustanovenia tohto prepravného poriadku.

(2) Dopravca je povinný každý autobus v príležitostnej autobusovej doprave označiť vpredu a vzadu nápisom „**Z Á J A Z D**“.

(3) V príležitostnej **autobusovej doprave** nemá dopravca prevádzkovú ani tarifnú povinnosť. Príležitostná autobusová doprava sa vykonáva na uspokojenie prepravných potrieb iba určitej skupiny cestujúcich po dohodnutej trase dopravnej cesty s dohodnutými zastávkami (ďalej len zastávkami), vrátane **bezpečnostných prestávok** a v dohodnutom čase. Ide najmä o príležitostnú alebo opakovanú prepravu, najmä zájazdovú, kyvadlovú, okružnú a vyhliadkovú prepravu. Dopravca vykoná prepravu podľa vopred uzavretej zmluvy o preprave osôb za dohodnuté cestovné. Za zmluvu sa považuje aj dopravcom potvrdená objednávka s dohodnutým cestovným. V zmluve, resp. objednávke musí byť objednávateľom určený vedúci zájazdu a jeho zástupca (zodpovedné osoby).

(4) Z príležitostnej autobusovej dopravy je vylúčená preprava autobusových zásielok a preprava stojacich cestujúcich okrem prípadu ak je povolená preprava stojacich cestujúcich v technickom preukaze autobusu.

(5) Za batožinu prepravovanú oddelene od cestujúceho v batožinovom priestore autobusu sa v príležitostnej autobusovej doprave neúčtuje dovozná za batožinu.

(6) Ak u cestujúceho vznikne počas prepravy potreba lekárskeho ošetrovania a ak cestujúci nie je schopný sám vyhľadať lekársku pomoc, dopravca sa postará o jeho premiestnenie z vozidla.

(7) Cestujúci, resp. vedúci zájazdu sa musia sami starať, aby na nástupnej zastávke včas nastúpili do vozidla, a na cieľovej zastávke včas vystúpili. Počas dohodnutých prestávok, vrátane bezpečnostných prestávok sa riadia pokynmi vedúceho zájazdu.

(8) Cestujúci môže nastúpiť do vozidla a z neho vystúpiť len na zastávke, stanovenej v zmluve o vykonaní príležitostnej autobusovej dopravy.

(9) Ak to vyžadujú prevádzkové alebo iné vážne dôvody, sú cestujúci povinní na pokyn vodiča z vozidla vystúpiť.

(10) Cestujúcim nie je dovolené najmä

- a) naskakovať a vyskakovať za jazdy, otvárať vonkajšie dvere, vykláňať sa z vozidiel a zdržiavať sa na stúpadlách,
- b) zdržiavať sa v priestore, ktorý je vyhradený pre vodiča, a v priestoroch, ktoré sú určené na vystupovanie a nastupovanie, ak to prekáža nerušenému vystupovaniu a nastupovaniu ostatných cestujúcich a vo vozidlách a v priestore, kde bránia vodičovi vo výhľade z vozidla,
- c) dávať alebo napodobniť znamenia používané dopravcom na prevádzku,
- d) prihovárať sa počas jazdy vodičovi,
- e) fajčiť a požívať alkoholické nápoje vo vozidlách,

- f) nechať stáť alebo kľáčať deti na sedadlách,
- g) vyhadzovať odpadky a iné veci z vozidla a nechať vyčnievať veci z vozidla,
- h) odkladať veci a zvieratá na sedadlo.

(11) Z dôvodu overenia oprávnenosti zúčastniť sa príležitostnej autobusovej prepravy, je cestujúci na vyzvanie oprávnenej osoby (vedúceho zájazdu, resp. jeho zástupcu) povinný preukázať svoju totožnosť a doklad, že je členom zájazdu alebo dokladom objednávateľa prepravy, pre ktorého je preprava vykonávaná. Totožnosť cestujúceho sa vykoná porovnaním jeho údajov s údajmi, ktoré sú uvedené v zozname cestujúcich zájazdu.

Zoznam cestujúcich musí byť k dispozícii u vedúceho zájazdu. Táto podmienka neplatí pri organizovaní jedno rázových, krátkodobých - na malé vzdialenosti (do 100 km) organizovaných prepráv (napr. pohreby, svadby, obhliadky miest a pod.).

(12) Cestujúci, ktorý sa nepreukáže, že je členom zájazdu, bude oprávnenou osobou z prepravy vylúčený.

Čl. 17

Odstúpenie od zmluvy v príležitostnej autobusovej doprave

(1) Od zmluvy o preprave osôb v príležitostnej autobusovej doprave je možné odstúpiť ak je to účastníkmi zmluvy dohodnuté v písomne uzavretej zmluve.

(2) Dôvody odstúpenia od zmluvy o preprave osôb účastníkmi zmluvy dohodnú so zreteľom na konkrétny prípad.

(3) Dôvodom odstúpenia od zmluvy na strane dopravcu je vždy zánik platnosti príslušnej dopravnej licencie, koncesie, resp. povolenia.

(4) Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je účastníkmi dohodnuté inak.

(5) Ak nebola zmluva o príležitostnej autobusovej doprave uzavretá písomne, je možné od zmluvy odstúpiť v lehote 48 hodín pred dojednaným časom odchodu podľa objednávky bez úhrady, a to iba z dôvodov mimoriadnych okolností, ktoré si zmluvné strany preukážu. Na strane objednávateľa je to napr. náhle ochorenie, úmrtie v rodine a pod. Na strane dopravcu je to napr. dopravná nehoda vozidla a jeho neschopnosť ďalšej prevádzky a odmietnutie náhradného vozidla objednávateľom, neudelenie vstupných víz osádke vozidla, neudelenie dopravného povolenia cudzieho štátu a pod.

(6) Ak niektorá zo zmluvných strán odstúpi od zmluvy v lehote kratšej ako 48 hodín je povinná uhradiť druhej strane náklady, ktoré táto preukázateľne vynaložila na plnenie zmluvy.

(7) Ak dôjde k odstúpeniu od zmluvy po pristavení vozidla na dohodnuté miesto a v dohodnutom čase z dôvodu, že cestujúci nerešpektovali zákaz prepravy stojacích cestujúcich mimo obec, uhradí objednávateľ dopravcovi všetky náklady dopravcu v súvislosti s plnením zmluvy, vrátane márnej jazdy vozidlom z miesta garážovania na miesto pristavenia a späť.

Čl. 18

Mimoriadne udalosti počas prepravy

1. Členovia osádky autobusu, v prípade dopravnej nehody alebo požiaru autobusu, úrazu alebo náhleho ochorenia cestujúceho alebo inej mimoriadnej udalosti počas prepravy, pri ktorej sú

ohrozené životy alebo zdravie cestujúcich, osádka autobusu alebo iných osôb sú povinní:

- a) poskytnúť podľa svojich schopností a možností postihnutej osobe potrebnú prvú pomoc a bezodkladne privolať odbornú zdravotnícku pomoc,
 - b) urobiť vhodné opatrenia, aby mimoriadnou udalosťou nebola ohrozená bezpečnosť cestnej premávky,
 - c) urobiť potrebné opatrenia na záchranu osôb a majetku ohrozeného mimoriadnou udalosťou.
2. Cestujúci, ktorých život a zdravie nie je mimoriadnou udalosťou ohrozené, sú povinní pomáhať členom osádky vozidla pri konaní podľa ods. 1.

Čl. 19

Reklamácia, preplatky a nedoplatky, zodpovednosť z prepravy osôb

(1) Práva, ktoré má oprávnený z prepravy alebo v súvislosti s prepravou, sa musia uplatniť u dopravcu, inak zanikajú. To neplatí, ak ide o právo na náhradu škody na zdraví alebo na batožinách prepravovaných spoločne s cestujúcim alebo na veciach, ktoré mal pri sebe; toto právo sa môže uplatniť priamo na súde.

(2) Ak sa žiada o vrátenie súm zaplatených dopravcovi, na podanie reklamácie je oprávnený ten, kto sumu zaplatil. V ostatných prípadoch je oprávnený

- a) v pravidelnej preprave osôb cestujúci,
- b) v príležitostnej autobusovej doprave osôb objednávateľ prepravy.

Ak reklamuje ten, kto nie je podľa predchádzajúcej vety na reklamáciu oprávnený, musí pripojiť písomný súhlas oprávneného.

(3) Objednávateľa prepravy a dopravcovia môžu podať reklamáciu len písomne. Ak cestujúci uplatňuje právo ústnou reklamáciou, dopravca o nej vyhotoví zápisnicu. V reklamácií musí oprávnený vymedziť svoje požiadavky a stručne ich zdôvodniť. Ďalej musí pripojiť doklady osvedčujúce oprávnenosť jeho nároku a správnosť výšky požadovanej sumy, najmä doklad o zaplatení sumy, vrátenie ktorej sa požaduje, rovnopis vyhotovenej zápisnice.

(4) Oprávnený musí uplatniť právo u dopravcu bez zbytočného odkladu

- a) ak ide o objednávateľa v príležitostnej autobusovej doprave, odo dňa keď sa preprava vykonala alebo sa mala vykonať, najneskoršie do šiestich mesiacov,
- b) ak ide o odosielateľa autobusovej zásielky, odo dňa prevzatia zásielky na prepravu, a ak ide o prijímateľa, odo dňa vydania zásielky, najneskoršie do štyroch dní,
- c) o udalosti zakladajúcej právo v ostatných prípadoch, najneskoršie do šiestich mesiacov.

(5) Ak reklamácia nemá náležitosti uvedené v odseku 3, dopravca ihneď vyzve reklamujúceho na jej doplnenie a určí primeranú lehotu, nie kratšiu ako 8 dní. Ak sa reklamácia doplní v určenej lehote, platí, že reklamácia sa riadne podala.

(6) Škodou, vzniknutú cestujúcemu pri pravidelnej preprave osôb tým, že preprava nebola vykonaná včas (meškanie zavinené dopravcom v prímestskej doprave dlhšie ako 60 minút, v diaľkovej doprave dlhšie a v medzinárodnej doprave dlhšie ako 120 minút), resp. tým, že sa neuskutočnila, je dopravca pri splnení podmienok uvedených v ods. 1 až 5 tohto článku, povinný nahradiť, najviac však do výšky cestovného, zaplateného dopravcovi (§ 763 ods. 1 a 3 *Občianskeho zákonníka*).

(7) Škodou, vzniknutú cestujúcemu, resp. objednávateľovi prepravy pri príležitostnej autobusovej doprave osôb tým, že preprava nebola vykonaná včas, resp. tým, že sa neuskutočnila,

je dopravca pri splnení podmienok ods. 1 až 5 tohto článku, povinný nahradiť, najviac však do výšky ceny, zaplatenej dopravcovi za prepravný výkon (§ 763 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka).

(8) Dopravca vráti zaplatené cestovné, alebo jeho časť za nevyužitý cestovný lístok pre jednotlivú jazdu, v súlade s podmienkami určenými v Tarife pravidelnej autobusovej dopravy (ďalej len Tarifa). Vrátenie zaplateného cestovného, alebo jeho časti je možné v prípade prerušenia spoja z prevádzkových dôvodov a v prípade meškania spoja zavineného dopravcom (v prímestskej doprave dlhšieho ako 60 minút, v diaľkovej doprave a v medzinárodnej doprave dlhšieho ako 120 minút). Ak cestujúci nemôže uplatniť vrátenie cestovného lístka v rámci podmienok určených dopravcom (čas a miesto vrátenia) musí nárok na vrátenie cestovného lístka uplatňovať priamo u príslušného dopravcu.

(9) Ak sa suma za vrátený cestovný lístok zasiela poštou, dopravca má právo zraziť si náklady na poštovné. Pri nevyužití alebo len čiastočnom využití cestovného lístka z viny dopravcu sa storno poplatok a náklady na poštovné cestujúcemu neúčtujú.

(10) Ustanovenia bodov 6/, 7/ a 8/ čl. 19 platia aj pre dovozné za batožiny, psa, drobné domáce zvieratá .

Čl. 20

Záverečné ustanovenia

1. Obsah tohto prepravného poriadku je voči cestujúcim odo dňa jeho zverejnenia a sprístupnenia súčasťou návrhu na uzavretie zmluvy o preprave osôb.
2. Tento prepravný poriadok je účinný dňom 23.februára 2016 a nahrádza doteraz platný Prepravný poriadok SAD Trnava a.s.
3. Všetky zmeny a doplnky prepravného poriadku môžu nadobudnúť účinnosť najskôr dňom ich zverejnenia a sprístupnenia.
4. Ak bude prepravný poriadok podstatne zmenený, alebo podstatne doplnený, dopravca je povinný zabezpečiť jeho zverejnenie a sprístupnenie v úplnom znení.

Trnava dňa 19.2.2016

ARRIVA Trnava, a.s.

.....

Ing. Peter Nemeč

generálny riaditeľ

na základe plnej moci